

Ajalist algusfaasi väljendavate kaassõnade kujunemine ja kasutus

Autor: Sille Midt

Juhendaja: Külli Habicht

Mis kaassõnu uurin ja miks neid?

- ▶ Sõnavormid *koidikul, lävel ja künnisel*
- ▶ Anni Jürine ja Külli Habichti artikkel „Kaassõnade tsükliline areng“ (2013: 737)
- ▶ Sünkrooniline korpusuurimus
- ▶ Töö eesmärk

Teoreetilised lähtekohad

- ▶ Grammatiseerumisteooria, mille selgitamisel olen toetunud tähenduskeskse suuna esindajate Bernd Heine ja Tania Kuteva (2002; 2007) ning grammatiseerumises kasutust rõhutavate uurijate Paul J. Hopperi ja Elizabeth Closs Traugotti (2003) käsitlustele.
- ▶ Konteksti roll grammatiliste funktsioonide tekkel

Uurimisküsimused

- ▶ Missugused kontekstid võimaldavad sõnu *künnisel, lävel* ja *koidikul* tõlgendada kaassõnana?
- ▶ Kas nende üksuste kasutuskontekst kaassõnadena erineb omavahel? Kui jah, siis missugused on võimalikud erinevused ja millest need sõltuvad?
- ▶ Missugusesse grammatiseerumisfaasi Lehmanni ahelas (1985: 304) on jõudnud nende üksuste grammatiseerumine?

Uurimismetoodika

- ▶ Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimismetoodika
- ▶ Kvalitatiivne meetod – grammatiseerumise kirjeldus ja andmete märgendamine
- ▶ Kvantitatiivne meetod – sagedusandmete kogumine ja tõlgendamine

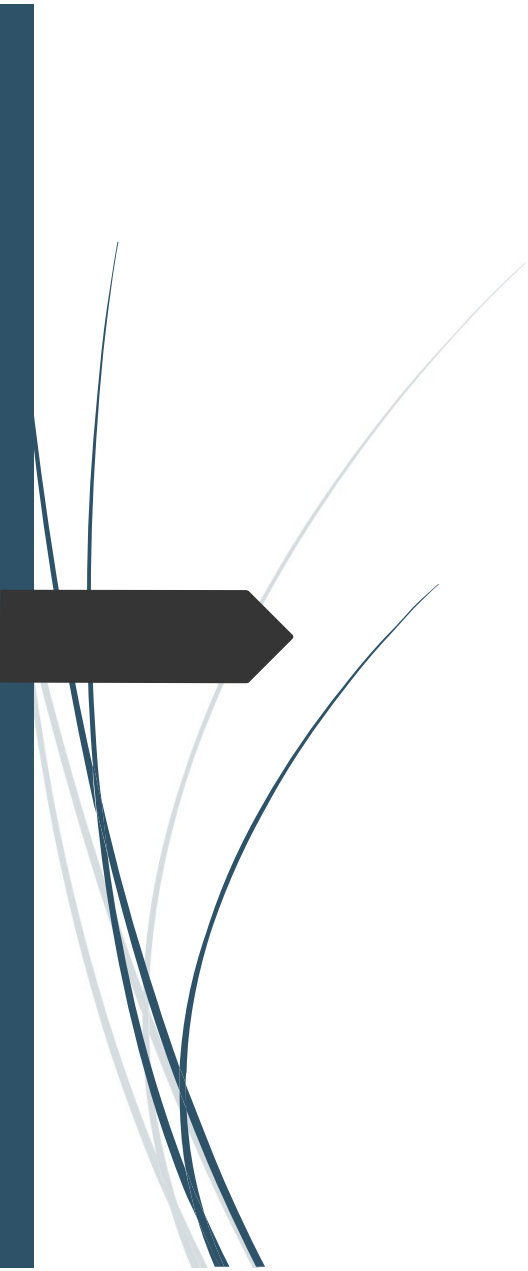
Andmete kogumine ja analüüsi põhimõtted

- SketchEngine'i allkorpus etTenTen (EstonianWeb2013)
- Konkordantside loomise funktsioon
- Kaassõnafraasi tingimustele vastavad üksused
- Sagedusandmed
- Kategoriseerimine

Sõnade *koidikul, lävel* ja *künnisel* kasutussagedus kaassõnana

- ▶ Kolmveerandil juhtudest
- ▶ Enim aega väljendavate laienditega

Vastused uurimisküsimustele

Kaassõna *koidikul*

- ▶ Tähtpäevi ja olulisi sündmusi tähistavad nimisõnad
- ▶ Sildkontekst
- ▶ Ajasuhte tähenduse laienemine
- ▶ Riikluse ja ühiskonna arenguga seotud kontekstid
- ▶ Koidiku metafooriline 'valguseandja' tähendus

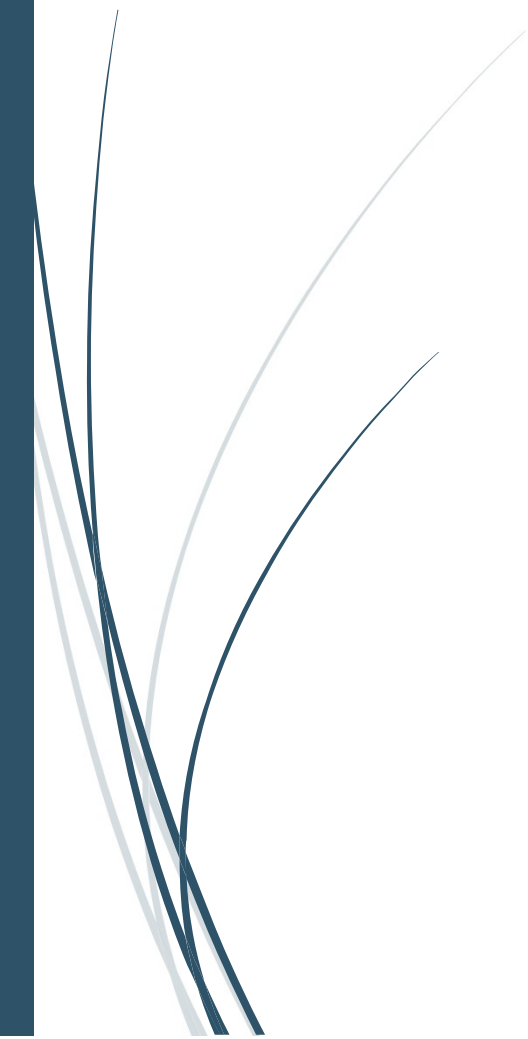

Kaassõnad *lävel* ja *künnisel*

- ▶ Ühine tähendus 'lävepakk'
- ▶ Sildkontekst
- ▶ Ajasuhte märkimine
- ▶ Erinevused

Missugusesse grammatiseerumisetappi Lehmanni ahelas on jõudnud nende üksuste grammatiseerumine?

Tänan kuulamast!